

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

**Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zagreb, 25. svibnja 2020.**

Osiguranje epidemioloških mjera u izbornom procesu Rad izbornih tijela

Preporuke se izdaju u svrhu zaštite članova izbornih tijela i njihovih stručnih timova tijekom provedbe pojedinih izbornih radnji s obzirom na epidemiološku situaciju bolesti COVID-19 u Hrvatskoj.

1. Opće preporuke

Opće zaštitne mjere. Treba izbjegavati dodirivanje lica. Prilikom kašljanja ili kihanja pokriti usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju kasnije treba baciti u smeće i oprati ili dezinficirati ruke. Redovito, a osobito po ulasku u objekt, dezinficirati ruke koristeći dezinficijens na bazi 70-postotnog alkohola ili drugog sredstva prikladnog za primjenu na koži s deklariranim virucidnim djelovanjem, prema uputama proizvođača. Ostale opće mjere prevencije širenja bolesti COVID-19 dostupne su na: <https://bit.ly/2LFNUum>.

Fizička udaljenost. Tijekom svih aktivnosti koje poduzimaju članovi izbornih tijela i njihovih stručnih timova, svi se sudionici moraju pridržavati mjere fizičke udaljenosti od 1,5 metra u odnosu na druge osobe osim ako se radi o članovima istog kućanstva ili osoba koje su uobičajeno u bliskom kontaktu.

Zaštitna oprema. U zatvorenim prostorima preporučuje se nošenje maski za lice ili medicinskih maski. Upute o pravilnom korištenju maski dostupne su na poveznici: bit.ly/2Lu1a4S.

Evidencija. Preporučuje se uspostava sustava vođenja evidencije svih prisutnih osoba radi lakšeg naknadnog epidemiološkog praćenja kontakata u slučaju pojave zaraze virusom SARS-CoV-2. Evidencija mora sadržavati ime i prezime, telefonski broj te vrijeme ulaska i izlaska iz objekta.

2. Prostorno-tehnički i sanitarni uvjeti

Vidljive obavijesti i informiranje sudionika. Na ulaznim prostorima objekta na vidljivom je mjestu nužno postaviti informacije o higijenskim postupcima ili postaviti informacije sa smjernicama o pravilnom ponašanju i mjerama zaštite u prostore u kojima borave sudionici. Na ulaznim prostorima postaviti i pisanu obavijest o potrebi dezinfekcije ruku pri ulasku. U sanitarnim čvorovima na vidljivo mjesto postaviti informacije o pravilnoj dezinfekciji ruku.

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Dezinficijens. Na ulaznim prostorima objekta, ulazima u dvorane te u radnom prostoru nužno je na raspolaganje postavljati dozatora s dezinfekcijskim sredstvom (na bazi alkohola u koncentraciji ne manjoj od 70 % ili drugog sredstva prikladnog za korištenje na koži s deklariranim virucidnim djelovanjem).

Prozračivanje. Potrebno je redovito prozračivati sve prostore.

Klimatizacijski_uređaji, uređaji za grijanje i ventilaciju. Općenita preporuka za unutarnje prostore je prozračivanje otvaranjem prozora, a manje korištenjem ventilacijskih sustava. Pri korištenju ventilacijskih sustava posebnu pozornost treba posvetiti praćenju stanja filtera i održavanju pravilnog stanja brzina zamjene zraka u zatvorenom prostoru. Treba redovito provjeravati pravilno funkcioniranje opreme za ventilaciju i izmjenu zraka. Preporučuje se ventilacija s povećanim postotkom vanjskog zraka koji cirkulira u sustav te način rada bez recirkulacije kako bi se poticale promjene zraka koje smanjuju koncentraciju potencijalno zaraznih čestica.

Kontaktne površine u prostoru. Često dodirivane površine kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, rukohvati, slavine u toaletima, tipke vodokotlića, prekidači za struju, zvona na vratima, tipke u liftovima te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba neophodno je dezinficirati prije početka i nakon završetka radnog dana te minimalno još jednom, primjerice tijekom dnevne stanke ili oko sredine radnog vremena. Posebnu pozornost treba obratiti na površine radnih pultova ili stolova koje je potrebno dezinficirati češće, primjerice svakih sat vremena. Ako je moguće, preporučuje se ugradnja zaštitnih pregrada na pultovima ili stolovima.

Dezinfekcija između smjena. Za vrijeme stanke u trajanju od sat vremena oko sredine radnog vremena potrebno je temeljito dezinficirati prostore i provjetriti prostorije.

Higijena prostora. Postupci za čišćenje, kao i preporučena sredstva za čišćenje dostupni su na sljedećim poveznicama:

- Bez oboljelih od COVID-19: <https://bit.ly/2VLkkt3>
- Osobe pod sumnjom ili oboljele od COVID-19: <https://bit.ly/3d1WmiS>.

Uvjeti održavanje higijene sanitarnih čvorova. Preporučuje se pojačano čišćenje, dezinfekcija i prozračivanje sanitarnih prostora, primjerice svaka dva sata. Potrebno je ograničiti istodobno korištenje sanitarnog čvora sukladno veličini i propisanim pravilima fizičke distance. Preporučuje se da sušila za ruke stave izvan funkcije te da ih se zamijeni jednokratnim papirnatim ručnicima za brisanje ruku. Nužno je osigurati dostatnu količinu papirnatih ručnika i ostalih jednokratnih materijala, sredstava i opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju.

Dizala. Postaviti sigurnosne upute, uključujući maksimalni dozvoljeni broj osoba koje istodobno koriste dizalo. Odmak od maksimalnog broja korisnika pojedinog dizala moguć je ako su korisnici članovi istog kućanstva ili su osobe uobičajeno u bliskom kontaktu.

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4869 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Dozatori i ostali uređaji za dezinfekcijska sredstva. Potrebno je provođenje redovitih provjera kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje uređaja za sapun i dezinfekcijskih sredstava. Neispravne jedinice potrebno je brzo popraviti ili zamijeniti.

Odlaganje otpada. U svim prostorijama unutar objekta preporučuje se postavljanje kante za otpatke s postavljenim vrećicama i odgovarajućim poklopcima.

3. Organizacija i provedba pojedinih izbornih radnji

Informiranost osoblja. Prije početka rada/otvaranja potrebno je educirati članove izbornih tijela i njihovih stručnih timova o svim mjerama koje se provode.

Maksimalni broj osoba u prostorijama. Najveći broj sudionika koji mogu istovremeno boraviti u zatvorenim prostorima, uz poštovanje preporučenog fizičkog razmaka od 1,5 metra, treba odrediti sukladno veličini prostorija objekta.

Raspored sjedećih mjesta. U radnim prostorima sjedeća mjesta treba rasporediti tako da budu na međusobnoj udaljenosti od 1,5 metra.

Stajaća mjesta. Ako članovi izbornih tijela i njihovih stručnih timova posao obavljaju stojeći, mjesta također treba obilježavanjem rasporediti na međusobnu udaljenost od 1,5 metra. Prilikom kretanja treba držati fizičku udaljenost.

Dolazak drugih osoba. Ako je za provedbu pojedine izborne radnje potreban dolazak drugih osoba, preporučuje se da se definiranim rasporedom regulira dolazak drugih osoba radi lakšeg održavanja preporučene fizičke distance. Drugim osobama preporučuje se dezinfekcija ruku prije i nakon dolaska. Ako između osoba nije moguće održati fizički razmak od 1,5 metra preporučuje se da druge osobe nose maske za lice.

Dnevno mjerenje tjelesne temperature. Članovi izbornih tijela i njihovih stručnih timova trebaju prije dolaska u smjenu izmjeriti tjelesnu temperaturu. Ako im je tjelesna temperatura viša od 37,2 °C u jutarnjim satima, ako se osoba osjeća bolesno ili ima bilo koje znakove bolesti (odnosi se na sve simptome i znakove bolesti, ne samo na bolesti dišnih puteva), treba se javiti nadređenom i ne dolaziti obavljati izbornu radnju dok se telefonski ne javi nadležnom obiteljskom liječniku.

Dvosmjenski rad. Ako je predviđeno radno vrijeme dulje od uobičajenog, rad treba organizirati u dvije smjene, na način da između prve i druge smjene bude stanka od minimalno sat vremena, koja će se iskoristiti za čišćenje i dezinfekciju površina i prostora.

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

4. Primanje suradnih djelatnika

Suradni djelatnici. Dolazak drugih osoba (npr. prateće osoblje, dostavljači i slično) treba organizirati na način da se prije dolaska te osobe telefonski najave radi dolaska i prethodno kod kuće izmjere tjelesnu temperaturu u jutarnjim satima. Ako je tjelesna temperatura viša od 37,2 °C u jutarnjim satima, ako se osoba osjeća bolesno ili ima bilo koje znakove bolesti (odnosi se na sve simptome i znakove bolesti, ne samo na bolesti dišnih puteva), odgađa planiranu aktivnost te se telefonom javlja nadležnom obiteljskom liječniku.

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863 366
www.hzjz.hr

Zagreb, 10. 03. 2020.

COVID-19

Bolest uzrokovana novim koronavirusom

KAKO PRILAGODITI SVAKODNEVNI ŽIVOT U HRVATSKOJ

Dodatne upute za pojedince – što sami možete učiniti za sebe i svoje bližnje:

Što češće perite ruke, a obavezno ih perite prije i nakon pripreme hrane, prije jela, nakon korištenja toaleta, nakon dolaska izvana, nakon čišćenja nosa te uvijek kada ruke izgledaju prljavo.

Za pranje ruku treba koristiti toplu tekuću vodu iz slavine i sapun, a ako to u datom trenutku nije izvedivo možete koristiti i dezinfekcijsko sredstvo na bazi alkohola (najmanje 60% etilnog alkohola) koje treba dobro utrljati u dlanove.

Pri pranju ruku pridržavajte se naputaka za pravilno pranje ruku: https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Pranje_ruku_.pdf

Nakon pranja ruku sapunom i vodom, za sušenje ruku poželjno je koristiti papirnate ručnike za jednokratnu upotrebu. Ako takvi nisu dostupni, koristite ručnike i zamijenite ih kada postanu vlažni.

Kada kašljete i kišete prekrijte usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju poslije odbacite u koš za otpad s poklopcem te operite ruke. Pri kašljanju i kihanju okrenite lice od drugih osoba.

Izbjegavajte dodirivanje lica, usta i očiju rukama.

Nemojte dijeliti čaše, šalice, drugo posuđe i pribor za jelo s drugim osobama.

Provjetravajte prostorije i boravite što više na otvorenom.

U igri s djecom koristite igračke tvrdih, glatkih površina koje se lako mogu očistiti.

Izbjegavajte kontakt s osobama koje imaju povišenu tjelesnu temperaturu, kašalj i/ili kratak dah.

Izbjegavajte rukovanje, grljenje i poljupce te održavajte razmak od barem 1m kod razgovora.

Izbjegavajte veće grupe ljudi i javna okupljanja.

Što više hodajte i koristite bicikl, a izbjegavajte korištenje javnog prijevoza.

U javnom prijevozu, kinima, kazalištima i drugim javnim prostorima, ako nije moguće da ih izbjegnute, sjednite na što većoj udaljenosti od drugih osoba, te se posebno dosljedno pridržavajte svih higijenskih pravila.

Ne pušite! Prestanak pušenja smanjuje rizik za razvoj teške plućne bolesti uzrokovane novim koronavirusom.

Najmanje dva puta dnevno čistite sve dodirne površine: radne površine, pametne i druge telefone, POS uređaje, tipkovnice, konzole, računala te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba.

Dodirne površine koje koristi veći broj osoba, poput POS uređaja, prekrijte jednokratnim maramicom ili papirnatim ručnikom te preko njih dodirujte uređaj.

Svaki dan čistite domaćinstvo uobičajenim deterdžentom za kućanstva i vodom. Kod korištenja dezinficijensa kao i deterdženata neophodno je pridržavati se uputa proizvođača. Detaljnije upute o čišćenju mogu se pronaći na: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostorije-bez-obiljelih-od-COVID-19-5.3.2020..pdf>

Posebno često čistite dodirne točke u kućanstvu kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, slavine u toaletima i kuhinjama, tipke vodokotlića, daljinske upravljače, prekidače za struju i zvana na vratima.

Ako imate simptome respiratorne bolesti (kašalj, kihanje, grlobolja, povišena tjelesna temperatura, kratak dah):

- ostanite kod kuće (ne idite na posao, u školu, druge kolektive, veća obiteljska okupljanja i javna mjesta)
- javite se telefonom (ili e-porukom) izabranom liječniku te izbjegavajte odlazak u zdravstvenu ustanovu ako vam to nije savjetovao liječnik telefonom
- u slučaju hitnosti nazovite 112.

COVID-19

Bolest uzrokovana novim koronavirusom

KAKO PRILAGODITI SVAKODNEVNI ŽIVOT U HRVATSKOJ

Dodatne upute za kolektive i poslodavce:

Često čistite prostore sukladno uputama: <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostorije-bez-obiljelih-od-COVID-19-5.3.2020..pdf>

Najmanje tri puta dnevno čistite dodirne točke u zgradama kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, slavine u toaletima i kuhinjama, tipke vodokotlića, daljinske upravljače, prekidače za struju, zvona na vratima, ploče dizala, pultove za prijem stranaka te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba.

Najmanje dva puta dnevno čistite sve dodirne površine: radne površine, pametne i druge telefone, POS uređaje, tipkovnice, konzole i računala u skladu s uputama za korisnike.

Prostorije za sastanke, edukacije i druge prostore gdje se okuplja veći broj osoba očistiti nakon svakog sastanka

Ako je moguće obložite dodirne površine koje koristi veći broj osoba, poput POS uređaja, zaštitnom folijom koju možete redovito, više puta dnevno, čistiti. Druga mogućnost je da pokraj ovakvih uređaja osigurate jednokratne maramice kojima će korisnik prekriti uređaj prije dodirivanja.

Osigurajte okruženje bez duhanskog dima.

Na javna mjesta, na kojima ljudi imaju manje mogućnosti redovito prati ruke, stavite dezinfekcijsko sredstvo za ruke.

Za pranje ruku u toaletima osigurajte toplu tekuću vodu i sapun, kao i papirnate ručnike za jednokratnu upotrebu. Lanene i druge ručnike koji nisu za jednokratnu upotrebu neophodno je ukloniti iz toaleta.

Postavite kante s poklopcima za sigurno odlaganje iskorištenih papirnatih ručnika i drugog otpada u toaletima i drugim prostorijama.

Naputak o pravilnom pranju ruku izvijestite na vidljivom mjestu u toaletu: https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Pranje_ruku_.pdf

Uklonite časopise i reklamne letke iz čekaonice i zajedničkih prostorija.

Koristite telefone, video-konferencije i internet za poslovanje što je više moguće kao zamjenu za sastanke.

Kada su sastanci neophodni i neodgodivi, organizirajte ih u što većim prostorijama te ostavite dovoljan razmak (najmanje 1-2 m) između pojedinih osoba.

Izbjegavajte rukovanje te potaknite održavanje razmaka od barem 1m kod razgovora.

Redovito, a najmanje dva puta dnevno, provjetravajte sve prostorije.

Prostorije za sastanke, edukacije i druge prostore gdje se okuplja veći broj osoba provjetravajte nakon i prije svakog sastanka, tijekom stanke i sl.

Izbjegavajte putovanja koja nisu nužna, posebno u zahvaćena područja.

Svim osobama koje imaju simptome respiratorne bolesti (kašalj, kihanje, povišena tjelesna temperatura, kratak dah) omogućite ostanak kod kuće.

1. Ako na dan provedbe izbora zastupnika u Hrvatski sabor birač bude upisan u izvatku iz popisa birača kao pripadnik nacionalne manjine koja ima pravo na zastupljenost u Hrvatskom saboru moći će, ovisno o svojem izboru, glasovati ili za listu izborne jedinice u kojoj ima prijavljeno prebivalište ili za kandidata te nacionalne manjine koji je u XII. izbornoj jedinici predložen.

Neće moći glasovati i za listu izborne jedinice u kojoj ima prijavljeno prebivalište i za kandidata za predstavnika pripadnika nacionalne manjine u XII. izbornoj jedinici.

2. Ako se birač na dan održavanja izbora zatekne na području Republike Hrvatske, ali izvan mjesta prebivališta, biračko pravo može ostvariti na drugom redovnom biračkom mjestu unutar svoje izborne jedinice:

ako je nadležnom upravnom tijelu županije odnosno Grada Zagreba neovisno o mjestu upisa u registar birača, najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora, podnio zahtjev za privremeni upis te mu je isti odobren;

ako je nadležnom upravnom tijelu županije odnosno Grada Zagreba u kojem je upisan u registar birača, najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora, podnio odgovarajući zahtjev te mu je iznimno izdana potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta (tzv. žuta potvrda).

3. Ako se birač na dan održavanja izbora zatekne na području Republike Hrvatske, ali izvan mjesta prebivališta, biračko pravo može ostvariti izvan mjesta prebivališta na posebnom biračkom mjestu određenom za glasovanje za izbornu jedinicu na području koje birač ima prebivalište ako je:

nadležnom upravnom tijelu županije odnosno Grada Zagreba, neovisno o mjestu upisa u registar birača, najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora, podnio zahtjev za privremeni upis te mu je isti odobren;

bez obzira na području koje izborne jedinice se nalazio, ako je nadležnom upravnom tijelu županije odnosno Grada Zagreba, u kojem je upisan u registar birača, najkasnije 10 dana prije dana održavanja izbora, podnio odgovarajući zahtjev te mu je iznimno izdana potvrda za glasovanje izvan mjesta prebivališta (tzv. žuta potvrda).

4. Kad birač zbog teže bolesti, tjelesnog oštećenja ili nemoći ne može pristupiti na biračko mjesto (jer je bolestan kod kuće, osoba s invaliditetom ili nepokretna osoba i sl.), a izrazi želju glasovati, obavijestit će o tome nadležno izborno povjerenstvo najranije tri dana prije dana održavanja izbora ili birački odbor do 12:00 sati na dan održavanja izbora.

5. Svaki birač koji želi pristupiti glasovanju na biračkom mjestu mora se prethodno identificirati u pravilu pomoću osobne iskaznice, putovnice, vozačke dozvole ili koje druge javne isprave s fotografijom, na osnovi koje se može nedvojbeno utvrditi identitet birača.

6. Ako birač na dan izbora pristupi glasovanju na biračkom mjestu određenom prema njegovom prebivalištu, a birački odbor utvrdi da birač nije naveden u izvatku iz popisa birača za to biračko mjesto, birački odbor neće mu dozvoliti glasovanje, već će ga uputiti u najbliže upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba gdje može pribaviti potvrdu za glasovanje (tzv. plava potvrda). Nakon što pribavi potvrdu za glasovanje, birač se može vratiti na svoje biračko mjesto, predati potvrdu za glasovanje biračkom odboru te ostvariti svoje biračko pravo odnosno glasovati.

7. Glasovanje se obavlja osobno, glasačkim listićem.

Glasuje se za liste izborne jedinice navedene na glasačkom listiću.

Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva liste izborne jedinice.

Ako birač želi pojedinom kandidatu na toj listi dati preferirani glas, zaokružuje redni broj ispred imena i prezimena kandidata kojemu daje preferirani glas.

8. Nevažecim glasačkim listićem smatra se:

neispunjeni glasački listić,

glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi volja birača i okolnost za koju je listu, odnosno kandidata glasovao,

glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više lista, odnosno kandidata i

glasački listić na kojem je birač glasovao za kandidate s različitih lista, a nije zaokružio jednu od lista.